

**Програма ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3»
для лікарів-інтернів спеціальності «Судово-медична експертиза»
галузі знань «22 Охорона здоров'я»**

Ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3» зі спеціальності «Судово-медична експертиза» (далі – інтегрований іспит «Крок 3») є обов'язковим компонентом атестації лікарів-інтернів спеціальності «Судово-медична експертиза».

Метою інтегрованого іспиту «Крок 3» є оцінити рівень набуття кваліфікованим фахівцем з вищою освітою (на етапі завершення навчання в інтернатурі) професійних компетенцій, визначених Примірною програмою підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Судово-медична експертиза», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.07.2024 № 1335, встановити його спроможності до самостійного виконання судово-медичних досліджень та аналітичної роботи зі складання «Висновку експерта».

Для успішного складання інтегрованого іспиту «Крок 3» лікар-інтерн має набути компетентностей відповідно до Примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Судово-медична експертиза», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.07.2024 № 1335. Лікар-інтерн, який складає інтегрований іспит «Крок 3», повинен мати здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них; спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній; спроможність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, вміння спілкуватися з людьми з особливими потребами, дітьми та особами літнього віку; лідерство у розробці та впровадженні інновацій та їх використання у професійній діяльності; вміння визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки; демонстрування лідерських навичок, вміння приймати рішення та брати на себе відповідальність за управління ситуацією, вміння делегувати завдання іншим членам команди; спроможність до менеджменту професійної діяльності.

Інтегрований іспит «Крок 3» містить завдання, що оцінюють набуття лікарем-інтерном таких компетентностей: знань про положення процесуального законодавства України, що регламентують діяльність судово-медичної експертизи; знань про організацію судово-медичної експертизи; знань про типові форми медичної документації для бюро судово-медичної експертизи, принципи і вимоги до їх складання; знань про основні положення міжнародних і національних правових стандартів щодо встановлення фактів катувань та їх документування; знань щодо проведення огляду трупа на місці події (виявлення); знань щодо встановлення факту і часу настання смерті; знань про механо- і морфогенез ушкоджень від дії тупих твердих предметів (м'яких

тканин, кісток, внутрішніх органів, кровоносних судин і нервів); знань про механізм утворення і морфологічні особливості ушкоджень при певних видах транспортного травматизму, класифікації і диференційну діагностику ушкоджень при окремих видах транспортної травми між собою та іншими травмами; знань про механізм, умови утворення, класифікацію і морфологічні особливості ушкоджень при падінні з висоти і падінні на площини; знань про промисловий і сільськогосподарський травматизм, його класифікацію, особливості і морфологічні прояви; знань про класифікацію, механізм і морфологічні ознаки ушкоджень, заподіяних гострими предметами (ріжучими, колюче-ріжучими, рубаючими, пиляючими), їх диференційну діагностику; знань про механізм пострілу і фактори, що зумовлюють його; морфологічну характеристику кульових і дробових вогнепальних ушкоджень, заподіяних холостими пострілами, атиповими снарядами з атипової зброї і внаслідок дії вибухових пристроїв (вибухова травма); знань про особливості тілесних ушкоджень та навичок їх виявлення і документальної фіксації як проявів катувань і мордувань з використанням положень «Стамбульського протоколу»; навичок складання експертних підсумків як складової частини «Висновку експерта» стосовно катування чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання; знань про патоморфологічні зміни тканин і органів при ураженнях технічною і атмосферною електрикою, при місцевій і загальній дії низької і високої температури, дії променистої енергії, різних змін зовнішнього тиску, при порушеннях зовнішнього дихання, спричинених механічними перешкодами (странгуляція, обтурація, компресія грудей і живота, утоплення); знань про класифікацію отрут, патоморфологічні зміни в тканинах і органах, танатогенез при різних отруєннях, а також їх судово-медичну діагностику; знань про причини і генез раптової смерті дорослих і дітей при різних захворюваннях (головного мозку, серця, судин, сечостатевої системи та ін.); знань про критерії новонародженості, доношеності, тривалості внутрішньоутробного життя, життєздатності, живонародженості, причини смерті в анте-, інтра-, постнатальному періодах, особливості дослідження трупів немовлят; знань про основні методи досліджень об'єктів в судово-медичній лабораторії; знань про особливості проведення судово-медичної експертизи за матеріалами кримінальних проваджень та у суді; знань про комплексний підхід при проведенні ідентифікації особи під час збройного конфлікту або техногенної катастрофи.

Програма інтегрованого іспиту «Крок 3» складатиметься з розділів щодо процесуальних, організаційних основ діяльності та структури судово-медичної служби в системі охорони здоров'я України; судово-медичної танатології (термінальні стани, суправітальні реакції, трупні явища (ранні та пізні); судово-медичної травматології; ушкодження від дії фізичних чинників; механічної асфіксії; транспортної травми; судово-медичної токсикології; судово-медичної

експертизи потерпілих, обвинувачених та інших осіб; судово-медичної ідентифікації особи; судово-медичної експертизи речових доказів.

Інтегрований іспит «Крок 3» проводиться за такими принципами: академічна доброчесність; об'єктивність; прозорість і публічність; нетерпимість до корупційних та пов'язаних із корупцією дій; єдність методики оцінювання результатів.

Інтегрований іспит «Крок 3» проводиться у формі стандартизованого тестування в письмовій (бланковій) тестовій або комп'ютерній формах із використанням завдань множинного вибору (Multiple-Choice Questions). Кількість завдань інтегрованого іспиту «Крок 3» не повинна перевищувати 150. Тривалість складання інтегрованого іспиту «Крок 3» визначається з розрахунку 1 хвилина на 1 тестове завдання.

Узагальнена структура змісту та деталізована програма інтегрованого іспиту «Крок 3» наведені нижче.

**Узагальнена структура змісту
ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3»
зі спеціальності «Судово-медична експертиза»**

Найменування розділу	Питома вага розділу
Процесуальні, організаційні основи діяльності та структура судово-медичної служби в системі охорони здоров'я України	5%
Судово-медична танатологія (термінальні стани, суправітальні реакції, трупні явища (ранні та пізні))	15%
Судово-медична травматологія	15%
Ушкодження від дії фізичних чинників	10%
Механічна асфіксія	10%
Транспортна травма	10%
Судово-медична токсикологія	10%
Судово-медична експертиза потерпілих, обвинувачених та інших осіб	10%
Судово-медична ідентифікація особи	5%
Судово-медична експертиза речових доказів	10%

**Деталізована програма
ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3»
зі спеціальності «Судово-медична експертиза»**

Код	Найменування розділу/ підрозділу/ теми	Питома вага
1	2	3
1.0.0.0	Процесуальні, організаційні основи діяльності та структура судово-медичної служби в системі охорони	5 %

1	2	3
	здоров'я України	
1.1.0.0	«Конвенція ООН з прав людини», «Стамбульська конвенція», «Стамбульський протокол»	
2.0.0.0	Судово-медична танатологія (термінальні стани, суправітальні реакції, трупні явища (ранні та пізні))	15 %
2.1.0.0	Огляд місця події та трупа на місці його виявлення	
2.2.0.0	Судово-медична експертиза трупа (організація, правила, документація)	
2.3.0.0	Судово-медична експертиза трупа при раптовій смерті	
2.4.0.0	Судово-медична експертиза трупа новонародженого	
3.0.0.0	Судово-медична травматологія	15 %
3.1.0.0	Чинники, що спричиняють ушкодження	
3.2.0.0	Систематизація ушкоджень за механізмами їх утворення	
3.3.0.0	Причини та генез смерті при механічній травмі	
3.4.0.0	Ушкодження тупими предметами	
3.5.0.0	Ушкодження гострими предметами	
3.6.0.0	Вогнепальні ушкодження	
3.7.0.0	Ушкодження, що виникають внаслідок вибуху	
4.0.0.0	Ушкодження від дії фізичних чинників	10 %
4.1.0.0	Термічна травма	
4.2.0.0	Електротравма	
4.3.0.0	Баротравма	
4.4.0.0	Радіаційна травма	
5.0.0.0	Механічна асфіксія	10 %
5.1.0.0	Асфіксія від стиснення (странгуляційна, компресійна)	
5.2.0.0	Асфіксія від закриття дихальних отворів та/або шляхів (обтураційна, аспіраційна)	
5.3.0.0	Асфіксія в замкнутому просторі	
5.4.0.0	Утоплення	
6.0.0.0	Транспортна травма	10 %
6.1.0.0	Автомобільна травма	
6.2.0.0	Мотоциклетна та велосипедна травми	
6.2.1.0	Травма від дії рейкового транспорту	
6.2.2.0	Авіаційна травма	
7.0.0.0	Судово-медична токсикологія	10 %
7.1.0.0	Отруєння їдкими отрутами	
7.2.0.0	Отруєння деструктивними отрутами	
7.3.0.0	Отруєння отрутами, які змінюють склад крові	
7.4.0.0	Отруєння отрутами, які збуджують, пригнічують та паралізують нервову систему	
8.0.0.0	Судово-медична експертиза потерпілих, обвинувачених та інших осіб	10 %
8.1.0.0	Судово-медичне визначення тяжкості тілесних	

1	2	3
	ушкоджень	
8.2.0.0	Судово-медична експертиза статевих станів та при підозрі на статеві злочини	
9.0.0.0	Судово-медична ідентифікація особи	5 %
9.1.0.0	Дактилоскопія	
9.2.0.0	Одонтологічне дослідження при ідентифікації особи	
9.3.0.0	Молекулярно-генетична експертиза	
10.0.0.0	Судово-медична експертиза речових доказів	10 %
10.1.0.0	Судово-медичні гістологічні (мікроскопічні) дослідження	
10.2.0.0	Судово-медичні криміналістичні дослідження	
10.3.0.0	Судово-медичні токсикологічні дослідження	
10.4.0.0	Судово-медичні цитологічні дослідження	
10.5.0.0	Судово-медичні імунологічні дослідження	
10.6.0.0	Молекулярно-генетичні дослідження	

Для відповіді на запитання ліцензійного інтегрованого іспиту за темою необхідний когнітивний рівень С – знання, розуміння, застосування.